

снагу овог закона, увођење матичног броја на свом подручју и међусобне односе и обавезе органа и организација у републици, односно аутономној покрајини у извршавању овог закона.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

841.

На основу члана 337. тачка 1. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, издајем

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Проглашава се Закон о држављанству Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 24. децембра 1976. године.

ПР бр. 548
24. децембра 1976. године
Београд

Председник Републике,
Јосип Броз Тито, с. р.

Председник
Скупштине СФРЈ,
Киро Глигоров, с. р.

ЗАКОН

О ДРЖАВЉАНСТВУ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

I. Опште одредбе

Члан 1.

Овим законом утврђују се основи и услови за стицање и престанак држављанства Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: држављанство СФРЈ).

Члан 2.

За грађане Југославије постоји јединствено држављанство СФРЈ.

II. Стицање држављанства СФРЈ

Члан 3.

Држављанство СФРЈ стиче се:

- 1) пореклом;
- 2) рођењем на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије;
- 3) прирођењем;
- 4) по међународним уговорима.

Члан 4.

Пореклом стиче држављанство СФРЈ дете:

- 1) чија су оба родитеља у тренутку његовог рођења држављани СФРЈ;
- 2) чији је један родитељ у тренутку његовог рођења држављанин СФРЈ, а дете је рођено у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

3) чији је један родитељ у тренутку рођења детета држављанин СФРЈ, други без држављанства, а дете је рођено у иностранству.

Члан 5.

Дете рођено у иностранству, чији је један родитељ у тренутку рођења детета држављанин СФРЈ, пореклом стиче држављанство СФРЈ ако до навршене 18. године живота буде пријављено ради уписа као држављанин СФРЈ код надлежног југословенског органа у земљи или у иностранству, или ако се стално настани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Дете рођено у иностранству, чији је један родитељ у тренутку рођења детета држављанин СФРЈ, стиче држављанство СФРЈ иако не испуњава неки услов из става 1. овог члана, ако би остало без држављанства.

Дете које стиче држављанство СФРЈ по ставу 1. или 2. овог члана сматра се држављанином СФРЈ од тренутка рођења.

Члан 6.

Држављанство СФРЈ стиче дете рођено или нађено на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије коме су оба родитеља непозната или су непознатог држављанства, или су без држављанства. Детету ће престати држављанство СФРЈ ако се до навршене 14. године живота утврди да су му родитељи страни држављани.

Члан 7.

Прирођењем може стећи држављанство СФРЈ странац који је поднео захтев за пријем у држављанство СФРЈ ако испуњава следеће услове:

- 1) да је навршило 18 година живота;
- 2) да има отпуст из досадашњег држављанства или да поднесе доказ да ће отпуст добити, ако буде примљен у држављанство СФРЈ;
- 3) да је до подношења захтева боравио три године непрекидно на територији Социјалистичке Федеративне Републике Југославије;
- 4) да се из његовог владања може закључити да ће бити лојалан грађанин Југославије.

Сматраће се да је услов из тачке 2. става 1. овог члана испуњен ако је лице које је поднело захтев без држављанства или ће га по закону земље чији је држављанин изгубити самим прирођењем.

Ако страна држава не допушта отпуст или за отпуст поставља услове који се не могу испунити, довољна је изјава лица које је поднело захтев да се под претпоставком стицања држављанства СФРЈ одриче страног држављанства.

У решењу којим се одбија захтев за стицање држављанства СФРЈ прирођењем не морају се навести разлози којима се надлежни орган руководио при доношењу решења.

Члан 8.

Исељеник из Југославије и члан његове породице прирођењем могу стећи држављанство СФРЈ иако не испуњавају услове из члана 7. став 1. тач. 2. и 3. овог закона.

Странац који је закључио брак са држављанином СФРЈ може прирођењем стећи држављанство СФРЈ иако не испуњава услове из члана 7. став 1. тач. 1. до 3. овог закона.

Држављанин СФРЈ може за малолетног усвојеника тражити да стекне држављанство СФРЈ прирођењем иако нису испуњени услови из члана 7. овог закона. Ако је усвојеник старији од 14 година, потребан је и његов престанак.

Члан 9.

Странац чији би пријем у држављанство СФРЈ представљао интерес за Југославију, може природођењем стећи држављанство СФРЈ ако је поднео захтев за пријем у држављанство СФРЈ иако не испуњава услове из члана 7. став 1. тач. 2. и 3. овог закона.

Члан 10.

У захтеву за пријем у држављанство СФРЈ наводи се и републичко држављанство које подносилац захтева жели да прими.

Члан 11.

Ако су оба родитеља природођењем стекла држављанство СФРЈ, следи их и њихово дете млађе од 18 година.

Ако је природођењем један од родитеља стекао држављанство СФРЈ, природођењем стиче држављанство СФРЈ и његово дете млађе од 18 година ако то овај родитељ захтева и ако дете живи у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Ако је природођењем један од родитеља стекао држављанство СФРЈ, природођењем стиче држављанство СФРЈ и његово дете млађе од 18 година кад то оба родитеља захтевају, без обзира где дете живи.

Ако је дете навршило 14 година живота, за стицање држављанства по ст. 1. и 2. или ставу 3. овог члана потребан је пристанак детета.

Члан 12.

Лице које је природођењем стекло држављанство СФРЈ постаје држављанин СФРЈ даном достављања решења о стицању држављанства СФРЈ.

III. Престанак држављанства СФРЈ

Члан 13.

Држављанство СФРЈ престаје:

- 1) отпустом;
- 2) одрицањем;
- 3) одузимањем;
- 4) по међународним уговорима.

Члан 14.

Отпуст из држављанства СФРЈ даће се лицу које је поднело захтев за отпуст, а испуњава следеће услове:

- 1) да је навршило 18 година живота;
- 2) да нема сметњи у погледу војне обавезе;
- 3) да је измирило дужне доприносе, порезе и друге обавезе према друштвено-политичким заједницама, организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама у Југославији;
- 4) да је регулисало имовинско-правне обавезе из брачног односа и односа родитеља и деце према лицима која живе у Југославији;
- 5) да се против њега у Југославији не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности или ако је у Југославији осуђено на казну затвора — да је ту казну издржало;
- 6) да има страном држављанство или да је доказало да ће бити примљено у страном држављанство.

Сметње у погледу војне обавезе за отпуст из држављанства СФРЈ прописује савезни секретар за народну одбрану.

Надлежни орган одбиће захтев за отпуст из држављанства СФРЈ и кад су испуњени услови из става 1. овог члана ако то захтевају разлози безбедности или други посебни интереси земље, или ако то налажу разлози реципродитета или други разлози из односа са страном државом.

У решењу којим се одбија захтев за отпуст из држављанства СФРЈ по ставу 3. овог члана не морају се навести разлози којима се надлежни орган руководи при доношењу решења.

Лицу које се отпушта из држављанства СФРЈ престаје држављанство даном достављања решења о отпусту из држављанства СФРЈ.

Члан 15.

Решење о отпусту из држављанства СФРЈ губи важност и ставља се ван снаге ако лице које је добило отпуст, у року од једне године од дана доношења решења, не стекне страном држављанство а настави да живи у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Решење о отпусту може бити стављено ван снаге на захтев лица које је добило отпуст и иселило се из Југославије ако оно у року од једне године од дана иселења није стекло страном држављанство, а о томе је у року од три месеца по истеку рока од једне године обавестило дипломатско или конзуларно представништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству или орган одређен прописом републике.

Члан 16.

Детету до навршене 18. године живота престаје држављанство СФРЈ на захтев оба родитеља којима је држављанство СФРЈ престало отпустом, или ако је држављанство СФРЈ престало на тај начин једном од родитеља, а други родитељ нема држављанство СФРЈ.

Детету које стално живи у иностранству, чији је један родитељ странац, може се изузетно одобрити отпуст из држављанства СФРЈ ако је додељено на чување, васпитање и издржавање родитељу који је странац и ако се са отпустом детета сагласи родитељ који је држављанин СФРЈ.

За престанак држављанства СФРЈ по ст. 1. и 2. овог члана потребан је и престанак детета, ако је оно навршило 14 година живота.

Члан 17.

Пунолетни држављанин СФРЈ који је рођен и живи у иностранству, а има и страном држављанство, може се до навршене 25. године живота одрећи држављанства СФРЈ.

Право на одрицање од држављанства СФРЈ има и пунолетан држављанин СФРЈ који је рођен у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији, стално живи у иностранству а има и страном држављанство, као и лице из става 1. овог члана после навршене 25. године живота:

1) ако се против њега у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији не води кривични поступак због кривичног дела које се гони по службеној дужности, или ако је у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији осуђено на казну затвора па је ту казну издржало;

2) ако је регулисало своје имовинско-правне обавезе из брачног односа и односа родитеља и деце

према лицима која живе у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

3) ако је измирило дужне доприносе, порезе и друге обавезе према друштвено-политичким заједницама, организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Изјава о одрицању од држављанства СФРЈ подноси се дипломатском или конзуларном представништву Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству или органу одређеном прописом републике.

Лицу, чију изјаву о одрицању од држављанства СФРЈ уважи надлежни орган, престаје држављанство даном подношења изјаве.

Члан 18.

Детету до навршене 18. године живота престаје држављанство СФРЈ на захтев оба родитеља којима је држављанство СФРЈ престало одрицањем, или на захтев родитеља коме је држављанство СФРЈ престало одрицањем ако други родитељ нема држављанство СФРЈ. За дете које је навршило 14 година живота потребан је пристанак детета.

Члан 19.

Држављанину СФРЈ који је одсутан из Југославије, а има и страни држављанство, може се одузети држављанство СФРЈ ако он својим радом у иностранству наноси штету међународним или другим интересима Југославије или ако одбије да врши дужност грађанина Југославије.

Као рад којим се наноси штета међународним и другим интересима Југославије сматра се нарочито:

- 1) припадност организацијама чије су активности усмерене против уставног поретка Југославије;
- 2) пружање услуга другој држави и поред изричите забране надлежних југословенских власти;
- 3) понашање у иностранству којим се наноси штета угледу и битним интересима Југославије;
- 4) испољавање решености на који други несумњив начин о одрицању верности Југославији.

Као одбијање вршења дужности грађанина Југославије сматра се нарочито:

- 1) одбијање извршавања одлука југословенских судова и органа управе, или неприхватање јурисдикције југословенских органа;
- 2) одбијање, изричитом изјавом или поступком, извршавања уставом и законом прописаних дужности држављана СФРЈ;
- 3) активно учешће у раду организација чији су циљеви супротни општим принципима Повеље Уједињених нација и Опште декларације о правима човека.

Члан 20.

Лице коме је као малолетном престало држављанство СФРЈ по члану 16. или 18. овог закона стице га поново ако се до навршене 25. године живота стално настани у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији и поднесе захтев за поновно стицање држављанства СФРЈ.

Члан 21.

Захтев за пријем у држављанство СФРЈ или отпуст из држављанства СФРЈ подноси се преко органа одређеног прописом републике, односно преко надлежног дипломатског или конзуларног представ-

ништва Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству.

Решење о стицању или престанку држављанства СФРЈ доноси орган одређен прописом републике.

IV. Решавање сукоба републичких закона о држављанству (колизионе норме)

Члан 22.

Републичко држављанство одређује се детету по закону републике чије држављанство имају оба родитеља у тренутку његовог рођења.

Дете чији родитељи у тренутку његовог рођења имају различито републичко држављанство стиче републичко држављанство по закону републике на чијој је територији рођено, ако то републичко држављанство има један родитељ. Родитељи могу споразумно да одреде да дете стиче републичко држављанство по закону републике чији је држављанин други родитељ.

Дете чији родитељи у тренутку његовог рођења имају различито републичко држављанство, а рођено је на територији републике чије држављанство немају родитељи, стиче републичко држављанство по закону републике на чијој је територији рођено, ако родитељи споразумно не одреде да дете стиче републичко држављанство по закону републике чије држављанство има један од родитеља.

Дете рођено у иностранству, чији родитељи у тренутку његовог рођења имају различито републичко држављанство, стиче републичко држављанство једног од родитеља по закону републике који они споразумно одреде.

Ако се споразум из става 4. овог члана не постигне, дете стиче републичко држављанство по закону републике на чијој је територији уписано рођење детета у матичну књигу рођених, односно по закону републике чије држављанство има родитељ који је пријавио рођење детета ради уписа у матичну књигу рођених која се води у дипломатском или конзуларном представништву Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству.

Ако један од родитеља није у животу или не може да врши родитељска права или је непознат, изјаву о републичком држављанству детета даје други родитељ.

V. Евиденција о држављанима СФРЈ и доказивање држављанства СФРЈ

Члан 23.

Евиденцију о држављанима СФРЈ води орган одређен прописом републике, а о држављанима СФРЈ који стално живе у иностранству — и надлежно дипломатско или конзуларно представништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству.

Члан 24.

Држављанство СФРЈ доказује се личном картом, војном легитимацијом или важећом путном исправом за држављане СФРЈ.

Држављанин СФРЈ који нема једну од исправа из става 1. овог члана доказује држављанство СФРЈ уверењем о држављанству СФРЈ које, на основу евиденције о држављанима СФРЈ, издаје орган одређен прописом републике.

Ако држављанин СФРЈ није уписан у евиденцију о држављанима СФРЈ, орган одређен прописом

републике утврдиће за њега држављанство СФРЈ и податак о томе уписаће у евиденцију о држављанима СФРЈ.

У уверењу о држављанству СФРЈ истовремено се означава и држављанство републике.

Члан 25.

Списи и евиденција о југословенском држављанству по којима је поступао Савезни секретаријат за унутрашње послове чувају се у Савезном секретаријату за унутрашње послове.

На захтев заинтересованих органа, организација или грађана, Савезни секретаријат за унутрашње послове даваће податке на основу евиденције из става 1. овог члана.

VI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 26.

Држављанином СФРЈ, у смислу овог закона, сматра се лице које је по досадашњим прописима имало југословенско држављанство.

Члан 27.

Овлашћује се савезни секретар за унутрашње послове да, у споразуму са савезним секретаром за иностране послове, пропише начин вођења евиденција о држављанима СФРЈ који стално живе у иностранству и образац уверења о држављанству СФРЈ које је намењено за употребу у иностранству.

Члан 28.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о југословенском држављанству („Службени лист СФРЈ“, бр. 38/64).

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ“.

842.

На основу члана 337. тачка 1. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, издајем

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОДЛИКОВАЊИМА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о одликовањима Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, који је усвојила Скупштина СФРЈ, на седници Савезног већа од 24. децембра 1976. године.

ПР бр. 557
24. децембра 1976. године
Београд

Председник Републике,
Јосип Броз Тито, с. р

Председник
Скупштине СФРЈ,
Киро Глигоров, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОДЛИКОВАЊИМА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

У Закону о одликовањима Социјалистичке Федеративне Републике Југославије („Службени лист СФРЈ“, бр. 40/73) у члану 3. став 1. после речи: „друге организације и“ додаје се реч: „заједнице“, а речи: „јединице оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“ замењују се речима: „јединице и установе оружаних снага СФРЈ (у даљем тексту: војне јединице, односно војне установе)“.

Члан 2.

У члану 4. став 2. речи: „војне старешине“ замењују се речима: „старешине војних јединица, односно војних установа“.

Члан 3.

У члану 5. став 1. речи: „Савезна скупштина“ замењују се речима: „Скупштина СФРЈ“.

Члан 4.

У члану 10. тачка 2. после речи: „јединицама“ додаје се зарез и речи: „односно војним установама“.

У тачки 3. речи: „јединицама оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“ замењују се речима: „војним јединицама, односно војним установама“.

У тачки 4. речи: „јединицама оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“ замењују се речима: „војним јединицама, односно војним установама“, а речи: „изврше изванредне радне подвиге или покажу друге изванредне резултате, и тиме стекну особите заслуге за изградњу самоуправног социјалистичког друштва, као и за привредни, научни и културни развитак земље“ замењују се речима: „својим изванредним радним подвизима или дугогодишњим признатим радом стекну изванредне заслуге за друштвени, привредни, научни и културни развитак Југославије, односно за изградњу социјалистичког самоуправног друштва“.

У тачки 9. речи: „старешинама оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије за успешно командовање јединицама оружаних снага“ замењују се речима: „војним старешинама за успешно командовање војним јединицама, односно војним установама“.

Додаје се нови став 2, који гласи:

„Ордени из става 1. ове тачке могу се, изузетно, додељивати и војним јединицама, односно војним установама за истакнуте успехе у извршавању ратних задатака и значајан допринос победи над непријатељем.“

У тачки 10. речи: „појединцима, организацијама удруженог рада и друштвено-политичким организацијама и удружењима“ бришу се.

Тачка 12. мења се и гласи:

„Орден братства и јединства са златним венцем и Орден братства и јединства са сребрним венцем додељују се за нарочите заслуге у стварању и ширењу братства и јединства.“

У тачки 13. речи: „јединицама оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“ замењују се речима: „војним јединицама, односно војним установама“.

У тачки 14. речи: „јединицама оружаних снага Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“